

Bemærkninger til foranstaaende Lovforslag.

Den Forandring af Landets økonomiske Stillig, der er sket i Løbet af de sidste Maaneder, har efter Regeringens Opfattelse gjort det naturligt og hensigtsmæssigt allerede nu at foreslaa Ændringer i de Love, der for Tiden danner Grundlag for Kontrol med og Regulering af vort Lands Ind- og Udførsel, Forsyning med Varer og Fordelingen af disse indenfor Landet, nemlig Lov Nr. 342 af 22. December 1937 om Indløseligheden af Danmarks Nationalbanks Sedler og om Foranstaltninger til Værn for den danske Valuta med senere Ændringer, der gælder indtil Udgangen af Aaret 1940, og Lov Nr. 288 af 2. September 1939 om ekstraordinære Foranstaltninger til Sikring af Landets Forsyning med nødvendige Varer m. v., der har Gyldighed indtil Udgangen af Oktober 1940.

Begivenhedernes Udvikling siden den 9. April 1940 har medført, at det for Tiden i det store og hele kun er muligt for Danmark at opretholde Handelssamkvem med det europæiske Kontinent, idet det engelske og det oversøiske Marked for Tiden er lukket for Danmark baade som Afsætningsmarked for vore Eksportvarer og som Forsyningsmarked med Hensyn til Importvarer. Manglen paa fri Valuta baade i Danmark og i de fleste af de Lande, med hvilke vi under de nuværende Forhold kan komme i Forbindelse, bevirker, at vor Samhandel med Udlandet i udstrakt Grad maa baseres paa Clearing, altsaa i Princippet saaledes, at vi fra det enkelte Land kun kan indføre i Forhold til, hvad vi er i Stand til at betale i Form af Varer. Kun i den Udstrækning, det vil vise sig muligt at benytte Tilgodehavender for Overskudsseksport til et Land til Betaling af Import fra et andet Land, vil der være Mulighed for fra det enkelte Land at importere mere, end vi er i Stand til at betale ved Hjælp af vor Eksport direkte til dette Land. Nødvendigheden af at forsøge indenfor Landene paa det europæiske Fastland at finde Erstatning for de Varer, vi plejer at indføre andetsteds fra, og at betale for disse Varer ved Hjælp af Eksport direkte til det Land, der er i Stand til at udføre de Varer, som Danmark er interesseret i at købe, har gjort det paakrævet, at der med hvert enkelt Land, hvorfra vi ønsker at købe Varer, eller hvortil vi ønsker at sælge Varer, afsluttes særlige Handelsoverenskomster, der har til Formaal i størst mulig Udstrækning at sikre, dels at den totale Samhandel med det paagældende Land

holdes indenfor saadanne Grænser, at der er Mulighed for, at de gensidige Betalinger stort set vil balancere (Clearingprincippet), dels at vi til Gengæld for vor Eksport faar netop de Varer, som Landet har størst Interesse i, set fra et almindeligt samfundsøkonomisk Synspunkt. I denne Henseende er Raavarer til Brug for Opretholdelsen af vort Produktionsapparat, saavel Landbruget som Industrien, selvsagt af væsentlig Betydning. Der føres for Tiden Forhandlinger med en Række Lande om saadanne Handelsoverenskomster med dertil knyttede Clearingaftaler. Foruden Tyskland, Italien og Finland, med hvilke Stater Aftaler allerede er sluttet, forhandles der for Tiden med Sverige, de baltiske Lande, Rusland og Schweiz, og Forhandlinger vil saa snart som muligt blive optaget med Norge, Holland, Belgien og Balkanlandene. For de fleste af disse Lande gælder det, at de ikke for Tiden er i Stand til at modtage danske Varer i samme Forhold, som vi er interesseret i at købe Varer derfra. I Aftalerne maa derfor fastsættes bestemte Grænser for, hvad vi kan importere af de enkelte Varer, afvejet under Hensyntagen til de enkelte Varearters Vigtighed for Landets Økonomi (Kontingentaftaler).

Ved Reguleringen af Indførselen bør der iøvrigt tages Hensyn til Opretholdelse af dansk Produktion i det Omfang, det er foreneligt med andre for Landets samlede Økonomi betydningsfulde Interesser.

Da vor Samhandel med Udlandet som nævnt udelukkende vil komme til at finde Sted paa Basis af Statsaftaler i Forbindelse med Clearingaftaler, vil en Kontrol med Indførselen ved Hjælp af et Statsorgan fortsat være nødvendig, og det ikke alene af Hensyn til Overholdelsen af Aftalerne, men ogsaa af Hensyn til Fordelingen af Kontingenterne mellem de danske Importører. Selv om det saaledes maa fastholdes, at det ikke er muligt at opgive den Kontrol med Importen, som hidtil har været udøvet gennem Valutacentralen, maa det imidlertid erkendes, at den Omstændighed, at Mulighederne for Import fra vort nuværende Hovedmarked for Landbrugsprodukter ikke svarer til vor Eksport dertil, har bevirket en saadan Ændring i Forudsætningerne for den nugældende Valutalov, at det maa anses for naturligt, at denne Lov underkastes en Revision. To Hovedpunkter maa herved komme i Betragtning: 1) Den faktiske Frihed, det vil